

СТАНОВИЩЕ

от проф. Давид Велчев Давидов, ДН, член на Научно жури по процедура за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в професионално направление 7.6. - Спорт, специалност „Биомеханика на двигателните действия в спорта“ за нуждите на катедра „Анатомия и биомеханика“ при Националната спортна академия „Васил Левски“.

I. По обявяването на конкурса.

Всички формални изисквания на ЗВО и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски“ са спазени. Аудиторната и извънаудиторна учебна заетост на гл. ас. Блага Лефтерова Трайкова значително превишава нормативните изисквания. Това е основният мотив за обявяване на конкурса за доцент при обсъждане на предложението в катедрата.

Академичният съвет на НСА „Васил Левски“ взема решение за обявяване на конкурса. Конкурсът е обявен в ДВ бр.26 от 01.04.2016 г.

II. Данни за кандидата.

Единствен кандидат в обявения конкурс за доцент по „Биомеханика на двигателните действия в спорта“ е гл.ас.Блага Лефтерова Трайкова, доктор. Тя завършва висше образование във ВИФ „Г. Димитров“ / сега НСА „Васил Левски“ / през 1979 година. През 2004 година придобива образователната и научната степен „Доктор“ след успешна защита на дисертационен труд на тема „Количествена, биомеханична оценка на сценичните движения“. От

1985 година до сега е преподавател по биомеханика на спорта към катедра „Анатомия и биомеханика ” при НСА „Васил Левски”.

Монографичният труд „Биомеханиката между спорта и театъра” представлява обобщение на голяма част от творческа дейност на кандидатката. В него Бл. Трайкова анализира не само биомеханичните характеристики на двигателната и динамична дейност в спорта и театъра , но и търси обединителната нишка между утвърдили се във времето съдържателни идеи и тенденции за тези изключителни социални феномени.

До сега Бл. Трайкова има 29 публикации. При 9 от тях тя е самостоятелен автор, при 6 първи автор и при 14 член на авторски колектив. Повечето публикации са отпечатани в лицензирани издателства. Под научното ръководство на гл. ас. Бл. Трайкова успешно са защитили дипломни работи трима студенти – един бакалавърска и двама магистърска степени.

III. Преподавателска и научно-творческа дейност.

Гл.ас. Блага Трайкова е утвърден преподавател в НСА „Васил Левски”. Това определение, обаче, е прекалено общо за нея. Справедливо е да се каже още, че тя е много добър специалист, с подчертана педагогическа сетивност, притежаващ безпогрешен инстинкт за коректност, деликатност и отзивчивост. Тя винаги „носи” със себе си съпричастността към проблемите на другите. Забележително е умението на Бл. Трайкова да внушава вяра в ония студенти за които изпитните изисквания по биомеханика изглеждат непреодолимо препятствие. Във формалните и неформални срещи със студентите тя е в състояние, съвсем непринудено, да налага своите убеждения, че реализацията на собствените качества и способности

човек може да постигне само с осъзнати мотиви и желан устрем към усъвършенстване.

Значимо е участието на кандидатката в издаването на учебника по Спортна биомеханика / 2011 г./ и Ръководство по теория на професиите „Помощник – треньор” и „Помощник – инструктор по фитнес”. Те представляват истенски наръчник за студентите от НСА „Васил Левски” и работещите в сферата на фитнеса.

Гл. ас. Бл. Трайкова участва в разработването и реализацията на седем научно-изследователски и образователни проекти. Тези проекти са свързани с разработване на Държавни стандарти за спортните училища, електронното обучение, количествената оценка на спортната техника при различни спортни дисциплини. Проектите са съобразени с утвърдените изисквания за обема, съдържанието и организацията на работа.

Напълно основателно гл.ас. Бл. Трайкова обръща специално внимание върху понятийния апарат в биомеханиката. Понятията са главен инструмент на мисленето, защото отразяват смисловото съдържание на предметите, явленията и процесите. Ето защо основателно се изтъква, че тяхното познаване и прецизно използване е от решаващо значение за правдоподобния анализ, верните заключения и обобщения. Употребяването на фразеологизми, като производни на различните понятия, в спорта и театъра не са добър пример в това отношение.

Проведените изследвания с видеокомпютърна техника е осигурила получаване на количествена информация за някои латентни признаци на двигателната дейност. Анализът на информацията и обобщенията водят до разкриване на неизвестни до сега „бариири” в тренировъчния процес с начинаещи и висококвалифицирани спортисти. Особено актуален става и въпросът за диагностицирането

и оценката на успеваемостта в спортно-състезателната дейност. За отбелязване е, че макар изследванията да са проведени за отделни качества и спортни дисциплини, анализът и заключенията са представени отворено за аналогични проучвания в други сфери на спорта.

Извършеният биомеханичен, полиномен, анализ на двигателните действия при театралното изкуство е основа за изградената йерархична, класификационна структура. Анализът сравнява спецификата на сценичните движения с постиженията на спортната наука и формулира предписания за усъвършенстване двигателната кондиция на актьорите. Аргументирана е възможността за сътрудничество между спортните педагози и театралните специалисти.

IV. Безспорни приноси на научно-творческата дейност:

1. Установени са биомеханични отправни точки за интегрална оценка на техническата подготвеност при някои спортни дисциплини.
2. Обосновано е значението на биомеханичния анализ за по-рационално управление на учебно-тренировъчния процес.
3. Разкрити са потенциални възможности на вътрешно-структурния анализ на индивидуалното спортно-техническо усъвършенстване.
4. Убедително е доказана надеждността на количествения подход при оценка на двигателните действия в силовото поле и пространството.
5. Аргументирана е необходимостта от обновяване на теоретичните основи на театралната биомеханика.

6. Разработена е класификация на двигателните действия в театралното изкуство.
7. Разкрити са перспективи за бъдещи изследвания в биомеханиката на спота и театъра.

З а к л ю ч е н и е

Обявеният конкурс за „Доцент” по Биомеханика на двигателните действия в спорта за нуждите на катедра Анатомия и биомеханика при Националната спортна академия „Васил Левски” отговаря на всички изисквания на ЗВО и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски”. От представената за рецензиране документация е видно, че в катедрата по Анатомия и биомеханика има необходимата аудиторна заетост за учебната дисциплина Биомеханика на двигателните действия в спорта. Знанията, уменията и навиците придобити в преподавателската, научно-изследователска, експертна, методическа и общественна дейност изграждат кандидатката като авторитетен преподавател и научен работник.

Подробното запознаване с цялостната дейност на кандидатката ми дава основание с пълна убеденост да предложа на Научното жури да присъди на гл.ас.Блага Лефтерова Трайкова, доктор академичната длъжност „ДОЦЕНТ” на НСА „Васил Левски”.

София, 23.06.2016 г.

Проф. Давид Давидов, ДН